

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1558. usque ad annum 1560

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 90118588

§. 15. Tolosani Senatus edictum adversus Arnaldum Tiliium impostorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66800)

Sæcul. XVI. A.C. 1560. tio Regii Senatus auctoritate unanimi omnium suffragio die quinta Augusti fuit comprobata.

§. XV.

Tolosani Senatus edictum adversus Arnaldum Tilius Impostorem.

*Thuan. l. c.
Spond. hoc
ann. n. 27.
Rocol. des
Impost. in-
fig.*

Priusquam hoc decretum fuisset editum, paulo ante Tolosanus Senatus adversus insignem quemdam fraudum Architectum aliam pronuntiabat sententiam, quæ tamen nonnisi decima tertia Septembris die fuit promulgata. Hic alienum ementitus nomen, vere appellabatur Arnaldus Tilius ex Panetto oppido ortus, seque Martinum Guerram esse simulabat, qui Handajæ in Vasconum Regione natus Bertrandum Rolfam ex Artigato Rivenfis Diœcesis oppido in Occidania sito Anno Christi millesimo quingentesimo trigesimo nono uxorem duxerat, ac cum ea per decem circiter annos conjugali societate fruebatur, postea autem in Hispaniam, atque inde in Flandriam delatus ibidem militiam profitebatur. Evolutis octo annis Arnaldus Tilius Artigatum delatus ad Bertrandæ ædes venit, seque ejus Maritum esse finxit: cumque corporis specie Martino simillimus esset, Bertranda inde decepta magis adhuc in suo errore firmabatur ob gaudii abundantiam

Sæcul. XVI
A. C. 1560.

dantiam, qua Maritum suum recuperasse lætabatur, nec minus omnibus Guerræ, & Bertrandæ agnatis idem erat persuasum, adeo, ut hunc Impostorem reipsa Martinum esse nemo amplius dubitaret, eo quod dexterrime adeo exactam de singulis, ac minimis etiam rebus notitiam sibi comparasset, ut nulla de dolo, ac errore suspicio esset; quippe Tilius æque, ac Martinus Guerra in fronte cicatricem, in oculo rubram sanguinis maculam, atque primi digiti unquam nonnihil depressum habebat: insuper magis arcana, quæ olim inter Guerram, & Bertrandam ejus conjugem intercesserant, optime noverat; diu enim in castris arctam cum Martino amicitiam coluerat, atque singulari astutia in familiaribus colloquiis secreta nemini quam duobus hisce conjugatis cognita expiscatus erat. Progressu temporis hic idem doli faber prima hac fraude haud contentus, insuper Bertrandæ bonis inhiare statuit: ast ipsius nequitia per hanc ipsam avaritiam fuit detecta; quippe Petrus Guerra Martini Patruus, cum hæc bona dissipari nequaquam illius interesset, Tiliæ fraudem manifestare decrevit, cumque sat firmis se munitum testimoniis crederet, eundem in jus vocavit, eumque fraudis, ac mendacii postulare statuit: quinimo ipsa

Sæcul. XVI. ipsamet Bertranda, cum ex validis in-
A.C. 1560. diciis Tiliū neutiquam suū esse Ma-
 ritum jam ab aliquo tempore suspica-
 retur, Petri Guerræ accusationi suis
 quoque testimoniis haud leve pondus
 adjiciebat, ipsumque Petrum ad litem
 instruendam animabat: Itaque Riven-
 sis Judex re comperta Tiliū quæstioni
 subjecit, eumque tanquam nefarium
 fraudis Architectum laqueo suspendi,
 corpusque ejus in quatuor partes di-
 scerpi jussit: Tilius vero ab hac senten-
 tia ad Tolosanum Senatū provocabat,
 ubi etiam in dijudicanda hac causa
 haud leves oriebantur difficultates; non-
 dum enim sat valida afferebantur ar-
 gumenta, ac testium quamplurimi in-
 ter se discrepabant, aliis accusatum haud
 alium, quam Martinum Guerram esse
 testantibus, aliis ex adverso id negan-
 tibus. Jamjam res in eo erat, ut sen-
 tentia pronuntiaretur, cum ecce! ve-
 rus Bertrandæ Maritus ex Hispania,
 ubi hucusque morabatur, revertitur,
 moxque ab omnibus pro vero Bertran-
 dæ Marito habetur, quamvis ligneum
 pedem gestaret, cum suum in celebri
 prælio ad Sanctum Quintinum amisisset:
 igitur Tilius de fraude, adulterio, &
 sacrilegio convictus ad laqueum, ac rogi
 supplicium condemnatur, quæ etiam
 sententia Artigati ante Martini Guerræ
 aedes

ædes Mense Septembri Anno Domini Sæcul. XVI.
 millesimo quingentesimo sexagesimo A. C. 1560.
 executioni data est: ejus vero bona fue-
 re adjudicata Filiaë, quam ex Bertran-
 da suiceperat, cum hæc adhuc nullius
 doli conscia conjugali Tiliï societate
 fruëretur.

§. XVI.

*Regina Francisci II. Vidua ex Fran-
 ciæ aula excedens.*

Interea Francisco II. fatis functo quan-
 tocus Regina Maria Stuarta ejus
 Conjux, cum eidem Catharina Medi-
 cæa ejus focrus minus propensa esset, ex
 aula excedere statuit, mediamque hye-
 mis partem Rhemis, cujus urbis Ar-
 chiepiscopus erat Cardinalis Lotharin-
 gius ejus Avunculus, transegit, atque
 sub idem quoque tempus, quo ibidem
 morabatur, Martigas, Broffius, Doyse-
 lus, & Ambianensis Episcopus eandem
 visum venerant; cum enim hi de Sco-
 tiæ rebus optime gnari, ac Reginaë
 consilium de reditu in patriam suam
 probe sibi perspectum haberent, hinc ei-
 dem Auctores exsistere, quatenus Ja-
 cobum Stuartum Sancti Andreæ Prio-
 rem, Nothum fratrem suum, Argashe-
 liæ, & Liddingtoniæ Comites, ac Gran-
 gium Nobilem variis beneficiis sibi de-
 vinciret, magisque Protestantium, quam
 Catho-